

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Dato:
Kontor: Straffuldbydelseskonto-
ret
Sagsbeh: Liv Ann Uggerhøj
Sagsnr.: 2014-3051/01-0026
Dok.: 1387381

Samlenotat vedrørende en sag inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (konkurrenceevne) den 4.-5. december 2014.

Vedrørende: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om pakkerejser og formidlede rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF

Revideret udgave af kommenteret dagsorden forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den. 26. maj 2014. Ændringer er markeret med kursiv.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2013) 512 endelig.

Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Forslaget forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 4.-5. december 2014 med henblik på at opnå generel indstilling, eventuelt politisk enighed. Med forslaget til et nyt pakkerejsedirektiv lægges der op til at modernisere EU-reglerne om pakkerejser i lyset af den udvikling på rejsemarkedet, som er sket siden 1990, hvor det gældende pakkerejsedirektiv blev vedtaget. Direktivforslaget indebærer bl.a., at den gældende pakkerejsedefinition udvides, således at flere rejsearrangementer omfattes af den beskyttelse af den rejsende, som gælder ved pakkerejser. Der indføres endvidere en ny kategori af rejsearrangementer, såkaldt "formidlede rejsearrangementer", hvor beskyttelsen af den rejsende dog vil være mindre omfattende end den, der gælder ved pakkerejser. Der lægges desuden op til, at det fremover alene er rejsearrangøren (og ikke tillige formidleren) af en pakkerejse, som kan pålægges ansvar for levering af pakkerejsen. Medlemsstaternes

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

kan dog fastsætte, at formidleren også kan pålægges ansvar for levering af pakkerejsen. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Fra dansk side er man umiddelbart positivt indstillet over for forslaget. Det præcise indhold og rækkevidden af en række af direktivforslagets bestemmelser giver dog anledning til tvivl. Fra dansk side finder man derfor, at drøftelserne bør fortsættes med henblik på afklaring af dele af forslaget.

1. Baggrund

I Rådets direktiv af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure (90/314/EØF) (pakkerejsedirektivet) er der fastsat en række rettigheder for europæiske rejsende (forbrugere) i forbindelse med køb af pakkerejser med f.eks. fly, hotel og billeje.

Siden 1990 er der efter Europa Kommissionens opfattelse sket en fundamental ændring af rejsemarkedet. Navnlig bruger flere især internettet til at sammensætte individuelle rejsearrangementer frem for at vælge en færdigarrangeret pakkerejse i en brochure.

De nuværende regler er efter Kommissionens opfattelse vanskelige at anvende i forhold til mere moderne måder at kombinere rejseydelser på, og dette skaber usikkerhed dels hos køberne om, hvorvidt de er omfattet af beskyttelsen, dels hos udbyderne i forhold til, hvilke forpligtelser de har.

Kommissionen har på denne baggrund fundet, at pakkerejsedirektivet bør moderniseres med henblik på at tilpasse direktivet til udviklingen inden for rejsemarkedet.

Kommissionens forslag til direktiv bygger på en høring af bl.a. branche- og forbrugerorganisationerne.

I forbindelse med en offentlig høring i oktober 2009, der bestod af fem onlinespørgeskemaer rettet mod forbrugere, forbrugerorganisationer, virksomheder, erhvervs sammenslutninger og medlemsstaterne/offentlige myndigheder, støttede 89 % af de offentlige myndigheder, 70 % af virksomhedssammenslutningerne, 64 % af virksomhederne og 96 % af forbrugerorganisationerne således en revision af direktivet.

Den 22. april 2010 blev konsekvenserne af de politiske løsningsmodeller, der var fremlagt, drøftet i en workshop for interessenterne på området. Fra

september 2009 til oktober 2010 blev der gennemført 15 interviews af vigtige repræsentanter for branchen.

Forslaget har været drøftet på møder i Rådets arbejdsgruppe om forbrugerspørgsmål.

Det italienske formandskab forventes at sætte direktivforslaget på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 4.-5. december 2014 med henblik på at opnå generel indstilling, eventuelt politisk enighed.

2. Indhold

På baggrund af drøftelserne i Rådets arbejdsgruppe om forbrugerspørgsmål har det italienske formandskab udarbejdet flere kompromisforslag, senest et forslag af 13. november 2014 (dokument DS 15371/14). I den følgende gennemgang af direktivforslaget er indholdet af kompromisforslaget indarbejdet de steder, hvor det er relevant.

2.1 Generelt

Der lægges med forslaget til direktiv navnlig op til at tydeliggøre og modernisere anvendelsesområdet for beskyttelsen af rejsende, der køber kombinationer af rejseydelser til samme rejse/ferie, herunder at gøre forpligtelserne efter direktivet teknologineutrale.

Det følger af forslaget, at formålet er at søge at mindske de retlige forskelle og styrke den gensidige anerkendelse af beskyttelsen i tilfælde af konkurs eller insolvens med henblik på at minimere hindringerne for handel på tværs af grænserne og mindske omkostningerne for erhvervsdrivende, der ønsker at sælge rejseydelser på tværs af grænserne, samt sikre lige vilkår for alle på rejsemarkedet.

Med forslaget bevares den overordnede opbygning af det gældende direktiv, mens anvendelsesområdet for beskyttelsen af de rejsende præciseres og udvides på visse punkter.

Det præciseres således, at kombinationer af flere rejseydelser – en pakkerejse – fra *en enkelt erhvervsdrivende* er omfattet af reguleringen, uanset at det er den rejsende selv, der medvirker til at sammesætte rejsen, f.eks. via internettet.

Endvidere udvides direktivets anvendelsesområde med henblik på under visse omstændigheder at medtage *pakkerejser fra flere erhvervsdrivende*, dvs. kombinationer af rejseydelser, der købes hos forskellige erhvervsdrivende. Disse rejsearrangementer bliver således også omfattet af den beskyttelse af den rejsende, som gælder ved pakkerejser, herunder fuldt ansvar for levering af kontraktmæssig ydelse og pligt til at yde beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens.

Desuden udvides direktivets anvendelsesområde med henblik på at medtage *formidlede rejsearrangementer fra flere erhvervsdrivende*. Med ”formidlede rejsearrangementer” omfattes kombinationer af rejseydelser, der ikke har de typiske træk for pakkerejser, men som vedrører samme rejse eller ferie.

For sådanne rejsearrangementer fastsættes der en mindre omfattende beskyttelse af den rejsende bestående af en beskyttelse i tilfælde af rejsearrangørens konkurs eller insolvens og en pligt til at give klare og tydelige oplysninger om, at det er den enkelte tjenesteyder (og ikke formidleren), som er ansvarlig for kontraktmæssig levering af den enkelte ydelse.

Der lægges endvidere op til at revidere en række bestemmelser i det gældende direktiv bl.a. for at sikre, at rejsende informeres bedre om de ydelser, som de køber, og om deres muligheder for at klage, hvis noget går galt.

2.2 Nærmere om hovedelementerne i forslaget

2.2.1 Genstand, anvendelsesområde og definitioner (direktivforslagets kapitel I)

I forslagets kapitel I fastlægges navnlig anvendelsesområdet for direktivet og de definitioner, som har betydning for fastlæggelsen heraf.

Det er i dette kapitel, at de væsentligste ændringer foretages i forhold til det gældende pakkerejsedirektiv.

Direktivet foreslås – på samme måde som hidtil – at gælde for erhvervsdrivendes udbud og salg af ”pakkerejser”, jf. forslagets artikel 2, stk. 1.

Forslaget undtager i artikel 2, stk. 2, dog visse rejsearrangementer fra direktivets anvendelsesområde, selv om de falder inden for de anførte definitioner af ”pakkerejse” og ”formidlede rejsearrangement”. Undertagelserne svarer til dels til de allerede gældende undtagelser som f.eks. rejsearrangementer under 24 timer uden overnatning. Endvidere præciseres det, at enkeltstående aftaler om en enkelt rejseydelse ikke er omfattet, jf. litra e, ligesom accessoriske ydelser, herunder finansielle ydelser, undtages. Herudover fastslås det som en ny undtagelse i forhold til det gældende pakkerejsedirektiv, at rejsearrangementer, der er baseret på en rammeaftale mellem arbejdsgivere og specialiserede rejsearrangører (såkaldte forretningsrejser), undtages fra direktivet, jf. litra c.

Der er i forhold til det oprindelige forslag indsat en bestemmelse, der fastslår, at direktivet ikke finder anvendelse på rejsearrangementer, der udbydes uden økonomisk udbytte for øje, såfremt disse rejsearrangementer alene udbydes til en begrænset gruppe af rejsende og ikke mere end lejlighedsvist. Der henvises til kompromisforslagets artikel 2, 2 (aa).

En pakkerejse omfatter efter direktivforslaget for det første en kombination af mindst to forskellige typer rejseydelser (personbefordring, indkvartering, billeje eller anden turistydelser) med henblik på den samme rejse eller ferie. Det er dog en forudsætning, at der indgås én samlet aftale om alle rejseydelserne med en enkelt erhvervsdrivende, og at ydelserne er sammensat enten af den erhvervsdrivende eller på foranledning af den rejsende eller i overensstemmelse med dennes valg. Det forslåede direktiv vil således udtrykkeligt gælde for rejseydelser til samme rejse/ferie, som sammensættes på den samme webside eller hos det samme rejsebureau, uanset om den rejsende selv har medvirket til at sammesætte de enkelte elementer i rejsen, eller om arrangøren har stået herfor.

En pakkerejse vil for det andet omfatte en kombination af mindst to forskellige typer rejseydelser med henblik på den samme rejse eller ferie, hvis ydelserne – uanset om der indgås separate aftaler med forskellige leverandører af rejseydelser – opfylder nogle nærmere fastsatte kriterier. Det kræver bl.a., at rejsen er købt fra et enkelt salgssted som led i den samme bestilling, eller at rejsen købes fra forskellige erhvervsdrivende ved bestillingsprocedurer, der indbyrdes er forbundet ved link, når den rejsendes navn eller andre oplysninger, som er nødvendige for at foretage bestillingen, overføres mellem de erhvervsdrivende, senest når bestillingen af den første ydelse bekræftes.

Direktivforslaget indebærer på dette punkt en udvidelse af den gældende definition af pakkerejser.

For at skabe større klarhed over direktivets anvendelsesområde og for at tydeliggøre forskellen på pakkerejser og formidlede rejsearrangementer, er den foreslåede udvidelse af definitionen af en pakkerejse begrænset i kompromisforslaget. Rejser, der købes fra forskellige erhvervsdrivende ved bestillingsprocedurer, der indbyrdes er forbundet ved link, når den rejsendes navn eller andre oplysninger, som er nødvendige for at foretage bestillingen, overføres mellem de erhvervsdrivende, senest når bestillingen af den første ydelse bekræftes, vil efter det foreliggende forslag således ikke være at anse som en pakkerejse.

Herudover lægges der op til, at direktivet også skal gælde for en ny kategori af rejsearrangementer, som benævnes ”formidlede rejsearrangementer”.

Et formidlet rejsearrangement omfatter en kombination af mindst to forskellige typer rejseydelser til samme rejse/ferie – selv om der er tale om indgåelse af separate aftaler med hver enkelt leverandør af rejseydelserne – når kombinationen fremhjælpes (faciliteres) af en formidler

- 1) på grundlag af separate bestillinger foretaget ved et enkelt besøg på salgsstedet eller ved en enkelt kontakt til salgsstedet eller
- 2) gennem køb af andre rejseydelser fra en anden erhvervsdrivende gennem bestillingsprocedurer, der indbyrdes er forbundet ved link tilrettelagt under hensyn til kunden, senest når bestillingen af den første ydelse bekræftes.

For at skabe større klarhed over direktivets anvendelsesområde er der i kompromisforslaget foretaget ændringer i definitionen af et formidlet rejsearrangement.

Et formidlet rejsearrangement omfatter efter kompromisforslaget fortsat en kombination af mindst to forskellige typer rejseydelser købt til samme rejse/ferie – selv om der er tale om indgåelse af separate aftaler med hver enkelt leverandør af rejseydelserne – når kombinationen fremhjælpes (faciliteres) af en formidler.

Det kan være ved separat valg og betaling for hver rejseydelse ved et enkelt besøg på salgsstedet eller ved en enkelt kontakt til salgsstedet. Eller det kan være gennem køb af andre rejseydelser fra en anden erhvervsdrivende. I kompromisforslaget er det dog fastslået, at køb af andre rejseydelser fra en anden erhvervsdrivende skal være afsluttet ikke mere end 48 timer efter bekræftelsen af den første rejseydelse. Henvisningen til bestillingsprocedurer, der indbyrdes er forbundet ved link er taget ud, idet formidlede rejsearrangementer også kan sælges på andre måder end via internettet.

Ud over "pakkerejser" og "formidlede rejsearrangementer" defineres i forslagens artikel 3 en række andre vigtige begreber i direktivet, hvoraf nogle definitioner er nye, mens andre svarer til definitionerne i det gældende pakkerejsedirektiv bl.a. "rejsende", "rejsearrangør", "formidler".

I kompromisforslaget er der tilføjet definitioner af flere vigtige begreber i direktivet, herunder bl.a. af "mindreårige," "salgssted," "repatriering" (hjemtransport), samt "etableret."

2.2.2 Oplysningspligt og indholdet af aftaler om pakkerejser (direktivforslagets kapitel II)

Forslagets kapitel II regulerer indholdet af aftaler om pakkerejser, herunder hvilke oplysninger den rejsende skal meddeles, inden aftalen indgås.

Forslaget indebærer, at rejsearrangøren (og en eventuel formidler af pakkerejsen) forpligtes til at meddele en række oplysninger om bl.a. rejseydelsernes væsentlige kendetegn (f.eks. rejserute, befordringsmidler, indkvarteringsstedets karakteristika, eventuel forplejning mv.), kontaktoplysninger på rejsearrangøren (og en eventuel formidler) og den samlede pris for pakkerejsen (inklusive afgifter, gebyrer mv.), jf. forslagens artikel 4.

I forhold til det gældende pakkerejsedirektiv udvides oplysningspligten med forslaget om at omfatte en række yderligere oplysninger som f.eks. oplysninger om, hvilket sprog inkluderede aktiviteter vil foregå på og om adgangsforhold for bevægelseshæmmede personer.

I kompromisforslaget er omfanget af oplysningspligten præciseret nærmere. Det fremgår bl.a. af forslaget, at der i alle tilfælde generelt skal

oplyses om, hvorvidt rejsearrangementet er egnet for bevægelseshæmmede personer. Hvis det efterspørges af den rejsende, skal det i lyset af de rejsendes tilstand oplyses præcist, om det påtænkte rejsearrangement er egnet for den pågældende. Endvidere skal arrangøren eller formidleren kun oplyse om, hvilket sprog en inkluderet aktivitet foregår på, hvis den rejsendes deltagelse i eller forståelse af aktiviteten afhænger af klar mundtlig kommunikation.

Der foretages i den forbindelse visse justeringer i oplysningspligten bl.a. således, at omfanget af oplysningspligten ikke længere afhænger af, om der stilles en brochure til rådighed for den rejsende.

Forslaget indebærer endvidere, at rejsearrangøren ikke kan foretage ændringer i de oplysninger, der er meddelt den rejsende, medmindre der er taget forbehold herfor og forudsat, at eventuelle ændringer er meddelt inden aftalens indgåelse, jf. forslagens artikel 5, stk. 1. Dette svarer i vidt omfang til retsstillingen efter det gældende pakkerejsedirektiv.

Forslaget indebærer desuden, at der fastsættes en række krav til indholdet af aftaler om pakkerejser. Der er bl.a. krav om, at aftalen skal være skriftlig, udfærdiget på et let forståeligt sprog og indholde de oplysninger, der er omfattet af oplysningspligten, jf. forslagens artikel 6.

Kompromisforslaget indeholder en bestemmelse om, at arrangøren eller formidleren bærer bevisbyrden for, at oplysningspligten er opfyldt, jf. forslagens § 6 a.

2.2.3 Ændringer i aftalen inden pakkerejsens begyndelse (direktivforslagets kapitel III)

Kapitel III regulerer adgangen til at foretage ændringer i aftalen inden pakkerejsens begyndelse.

I overensstemmelse med det gældende pakkerejsedirektiv foreslås der bl.a. en regulering af adgangen for den rejsende til at overdrage rejsen til en anden person, jf. forslagens artikel 7.

I kompromisforslaget er det præciseret, at kunderne hæfter solidarisk for betaling af et eventuelt restbeløb og eventuelle omkostninger, der følger af overdragelsen af rejsen til en anden person. Det bemærkes, at sådan en bestemmelse allerede findes i pakkerejselovens § 12, stk. 2.

Som noget nyt foreslås der endvidere indført en adgang for den rejsende til at afbestille rejsen mod at betale rejsearrangøren en passende erstatning herfor., jf. forslaget artikel 10. Det bemærkes, at en sådan bestemmelse allerede findes i pakkerejselovens § 9.

Efter kompromisforslaget har den rejsende også adgang til at afbestille rejsen før denne er påbegyndt uden at betale rejsearrangøren en passende erstatning herfor, i tilfælde af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder på destinationen eller i umiddelbar nærhed heraf. Det er i præambulen præciseret, at uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder dækker over krig, andre alvorlige sikkerhedsrisici som f.eks. terror, oversvømmelser, jordskælv, fare for helbred mv.

Desuden foreslås der en regulering af rejsearrangørens mulighed for at ændre prisen og andre aftalevilkår, der i vidt omfang svarer til det gældende pakkerejsedirektiv, jf. forslaget artikel 8 og 9.

I forhold til ændring af prisen foreslås det imidlertid som noget nyt indført en 10 % grænse for prisstigninger således, at prisen – i de tilfælde, hvor der er adgang til at sætte prisen op (f.eks. ved ændringer i brændstofpriser) – ikke kan forhøjes med mere end 10 % i forhold til prisen på aftaletidspunktet. Endvidere fastsættes der med forslaget som noget nyt regler for den underretning om prisændringer, der i givet fald skal meddeles den rejsende.

I forhold til ændring af prisen er det i kompromisforslaget fastslået, at der er adgang til at sætte prisen op ved prisændringer for brændstof eller andre energikilder. Endvidere er det fastslået, at prisen – i de tilfælde, hvor der er adgang til at sætte prisen op – ikke kan forhøjes med mere end 8 % i forhold til prisen på aftaletidspunktet. Endelig i forhold til muligheden for at ændre andre aftalevilkår er det fastslået, at den rejsende kan vælge enten at acceptere de af arrangøren foreslåede ændringer eller at hæve aftalen og få tilbagebetalt samtlige beløb.

2.2.4 Levering af pakkerejsen (direktivforslagets kapitel IV)

Forslagets kapitel IV vedrører rejsearrangørens ansvar for levering af pakkerejsen, herunder den rejsendes ret til prisnedsættelse og erstatning i tilfælde af mangler ved rejsen mv. og arrangørens pligt til at yde bistand til den rejsende.

Som det også er tilfældet efter det gældende pakkerejsedirektiv, foreslås det, at rejsearrangøren er ansvarlig for levering af de rejseydelser, der er inkluderet i aftalen, uanset om ydelserne leveres af rejsearrangøren eller af andre tjenesteydere, jf. forslaget artikel 11, stk. 1. Hermed videreføres det centrale element i beskyttelsen af rejsende, der køber en pakkerejse.

I modsætning til det gældende pakkerejsedirektiv, hvor medlemsstaterne kan vælge mellem at holde rejsearrangøren, formidleren eller dem begge ansvarlige for levering af rejseydelserne, foreslås det, at det *alene* skal være rejsearrangøren, der er ansvarlig for levering af pakkerejsen. I forhold til formidleren vil der således alene kunne rejses krav om erstatning for fejl, der er begået **under bestillingen, medmindre fejlen skyldes den rejsende selv eller uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, jf. forslaget artikel 19.**

Kompromisforslaget giver nu – for at imødekomme medlemsstaters mulighed for at tilpasse sig den nye regulering – adgang til, at medlemsstaternes kan fastsætte, at formidleren også er ansvarlig for levering af de rejseydelser, der er inkluderet i aftalen. Hvis en medlemsstat vælger, at formidleren også skal være ansvarlig for levering af rejsen, vil artikel 6 og kapitel III-V også finde anvendelse i forhold til formidleren, jf. kompromisforslagets artikel 11, 1.

Der fastsættes endvidere bestemmelser om forpligtelsen for rejsearrangøren til at afhjælpe mangler og tilbyde passende alternative foranstaltninger for at fortsætte pakkerejsen, hvis en væsentlig del af ydelserne ikke kan leveres som aftalt. Det præciseres, at sidstnævnte forpligtelse også finder anvendelse, hvis den rejsendes befordring tilbage til afrejsestedet ikke leveres i overensstemmelse med det aftalte.

Når det er umuligt at sikre den rejsendes befordring tilbage til afrejsestedet på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, er rejsearrangørens forpligtelse til at afholde udgifterne til det fortsatte ophold begrænset til 100 EUR pr. nat og tre nætter pr. rejsende, jf. forslaget artikel 11, stk. 5. Hermed skabes der sammenhæng mellem pakkerejsedirektivet og de tilsvarende (foreslåede) bestemmelser i forordning (EF) nr. 261/2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser, jf. Kommissionens forslag KOM (2013) 130.

Denne begrænsning finder dog ikke anvendelse i forhold til særligt sårbare persongrupper som handicappede, bevægelseshæmmede, gravide kvinder og uledsagede børn.

I det foreliggende kompromisforslag er rejsearrangørens forpligtelse til at dække den rejsendes udgifter til det fortsatte ophold alene begrænset til tre nætter pr. rejsende. Der fastsættes således ikke en beløbsgrænse pr. nat.

Der foreslås desuden fastsat bestemmelser om prisnedsættelser som følge af mangler og alternative foranstaltninger, der medfører en pakkerejse af ringere kvalitet, samt om erstatning, herunder for ikke-økonomisk skade, jf. forslagens artikel 12.

Da det første kontaktpunkt for mange rejsende er den formidler, hvorigennem de bestiller pakkerejsen, fastsættes der bestemmelser om, at den rejsende også kan rette henvendelse, klage og krav over for denne formidler, jf. forslagens artikel 13. Formidleren skal så videresende henvendelserne til rejsearrangøren hurtigst muligt. I forhold til eventuelle tids- eller forældelsesfrister for den rejsendes klager mv. er det tidspunktet for rejsearrangørens/formidlerens modtagelse af sådanne meddelelser, der er afgørende herfor.

Ligesom det er tilfældet efter det gældende pakkerejsedirektiv, foreslås det, at rejsearrangører skal være forpligtet til at yde bistand til rejsende, der er kommet i vanskeligheder, herunder ved at give relevante oplysninger om lægehjælp, lokale myndigheder og konsulær bistand, jf. forslagens artikel 14.

2.2.5 Beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens (direktivforslagets kapitel V)

Forslagets kapitel V vedrører beskyttelse af den rejsende i tilfælde af pakkerejsearrangørens eller formidleren af et formidlet rejsearrangements konkurs eller insolvens.

Beskyttelsen ved konkurs eller insolvens omfatter således begge kategorier af rejsearrangementer, som er omfattet af direktivet.

Med det gældende pakkerejsedirektiv blev der indført en generel forpligtelse for rejsearrangører og/eller formidlere af pakkerejser til gennem en garanti at sikre hjemrejse og tilbagebetaling af forudbetalte beløb i tilfælde af konkurs eller insolvens.

Med forslaget skal det fremover kun være arrangører af pakkerejser samt formidlere, der bistår med køb af "formidlede rejsearrangementer", der er omfattet af garantiforpligtelsen. Formidlere af pakkerejser vil således ikke længere være omfattet af garantiforpligtelsen, jf. forslagets artikel 15, stk. 1.

Kommissionen anfører i begrundelsen for direktivet, at medlemsstaterne har valgt forskellige retlige løsningsmodeller, og at dette ofte har ført til en fordobling af rejsearrangørernes og formidlernes omkostninger. Ensartede regler på dette punkt vil efter Kommissionens opfattelse lette transaktioner på tværs af grænserne.

Herudover fastsættes der mere konkrete kriterier for bl.a. omfanget af den krævede garantiordning, jf. artikel 15.

Kompromisforslaget giver som ovenfor nævnt adgang til, at medlemsstaternes kan fastsætte, at formidleren også er omfattet af garantiforpligtelsen, jf. kompromisforslagets artikel 11, 1.

I kompromisforslaget er det fastslået, at garantien skal være effektiv og dække konkurs, der skyldes begivenheder, som må antages at være rimelige af forudse. Garantien skal dække de beløb, som rejsearrangøren modtaget fra den rejsende. Ved fastsættelsen af garantien skal perioden mellem forudbetaling, endelig betaling og rejsens gennemførelse tages i betragtning. Det samme skal de forventede udgifter til hjemtransport.

Endvidere fastslår kompromisforslaget, at en rejsearrangør, der ikke er etableret i en medlemsstat, men som udbyder rejser i en medlemsstat, eller som på nogen måde retter sådanne aktiviteter mod en medlemsstat, skal stille den fornødne garanti efter reglerne i denne medlemsstat.

For at fremme handlen på tværs af grænserne forslås der endvidere bestemmelser om gensidig anerkendelse af den beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens, der er fastsat i lovgivningen i den medlemsstat, hvor pakkerejsearrangøren eller formidleren af et formidlet rejsearrangement er etableret, jf. artikel 16.

2.2.6 Oplysningskrav i forbindelse med formidlede rejsearrangementer (direktivforslagets kapitel VI)

Forslaget kapitel VI vedrører oplysningspligt ved formidlede rejsearrangementer, der er den nye kategori af rejsearrangementer, som foreslås indført.

Som anført under pkt. 3.2 omfatter formidlede rejsearrangementer en kombination af mindst to forskellige typer af rejseydelser til samme rejse/ferie – selv om der er tale om indgåelse af separate aftaler med hver enkelt leverandør af rejseydelserne – når kombinationen fremhjælpes (faciliteres) af en formidler.

Ved formidlede rejsearrangementer skal formidleren klart og tydeligt meddele oplysninger til den rejsende om, at det kun er de relevante tjenesteydere, der er ansvarlige for levering af de aftalte ydelser, og at den rejsende ikke har andre af de i EU-retten fastsatte rettigheder for deltagere i pakkerejser end retten til at få refunderet forudbetalte beløb og retten til hjemrejse, hvis formidleren selv eller nogen af tjenesteyderne rammes af konkurs eller insolvens. Retten til hjemrejse i tilfælde af formidlerens konkurs mv. gælder alene for så vidt, at aftalen er omfattet befordring af passagerer.

Det sikres herved, at den rejsende ikke fejlagtigt tror, at den beskyttelse, der gælder for pakkerejser, finder tilsvarende anvendelse for det pågældende rejsearrangement.

Kompromisforslaget indeholder nu en standardformular, der skal anvendes af formidleren ved meddelelse af de ovenfor nævnte oplysninger, jf. forslagetets annek 2.

Det foreslås som noget nyt i kompromisforslaget, at formidleren ved formidlede rejsearrangementer alene skal erhverve garanti vedrørende de beløb, der af den rejsende er erlagt som betaling for rejseydelserne til formidleren. Hvis formidleren også er ansvarlig for befordring af passagerer, skal der dog endvidere erhverves garanti for udgifterne til hjemtransport af den rejsende.

2.2.7 Almindelige og afsluttende bestemmelser (direktivforslagets kapitel VII og VIII)

Kapitel VII og VIII indeholder bl.a. bestemmelser om et særligt ansvar for formidlere af rejsearrangementer, hvor rejsearrangøren er etableret uden for EU/EØS-området, jf. forslaget artikel 18. Det sikres herved, at den rejsende er beskyttet i tilfælde, hvor rejsearrangøren har hjemsted uden for EU/EØS-området, hvis rejsen er købt af en formidler etableret i en medlemstat. Efter forslaget artikel 20 kan rejsearrangørens ret til at søge regres hos en ansvarlig tredjemand ikke må begrænses, mens direktivets ufravigelige karakter fastslås i forslaget artikel 21.

Herudover ændres med forslaget artikel 25, stk. 2, henholdsvis forordning nr. 2006/2004 om forbrugerbeskyttelse og direktiv 2011/83 om forbrugerrettigheder. Det sker for at sikre, at henvisningerne i de pågældende direktiver til pakkerejsedirektivet også omfatter det nye pakkerejsedirektivs udvidede anvendelsesområde.

Kapitlerne indeholder desuden bestemmelser rettet til medlemsstaterne vedrørende håndhævelse og fastsættelse af sanktioner samt gennemførelse og ikrafttræden. Der foreslås i den forbindelse bl.a., at de nye regler i direktivet skal være gennemført og anvendes af medlemsstaterne 18 måneder efter direktivets ikrafttræden.

Kompromisforslaget fastsætter nu, at de nye regler i direktivet skal være gennemført inden 24 måneder og anvendes af medlemsstaterne 30 måneder efter direktivets ikrafttræden.

Endeligt foreslås det, at Kommissionen forpligtes til at forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af dette direktiv, jf. artikel 24.

3. Gældende dansk ret

3.1 Pakkerejseloven

Pakkerejsedirektivet er – bortset fra direktivets artikel 7 om garanti i forbindelse med insolvens og konkurs – gennemført ved lov nr. 472 af 30. juni 1993 om pakkerejser (pakkerejseloven).

Loven bygger ud over pakkerejsedirektivet også på Pakkerejseudvalgets *betænkning* nr. 1240/1992 om pakkerejser, der blev afgivet i november 1992.

Pakkerejseloven trådte i kraft den 1. oktober 1993.

I overensstemmelse med pakkerejsedirektivet indeholder pakkerejseloven først og fremmest bestemmelser om forholdet mellem køberen af en pakkerejse (kunden) og rejsearrangøren, herunder navnlig regler om kontraktens indgåelse og opfyldelse, misligholdelse og misligholdelsesbeføjelser, reklamation mv. samt bestemmelser om oplysninger i brochurer, annoncer og andet markedsføringsmateriale.

I medfør af pakkerejseloven er der udstedt bekendtgørelse nr. 776 af 21. september 1993 om pakkerejser. Bekendtgørelsen indeholder bl.a. nærmere regler om indhold af (pakkerejse)brochurer og pakkerejsearrangørens oplysningspligter.

I forbindelse med den danske implementering af det gældende pakkerejsedirektiv er det lagt til grund, at folkelige foreninger og klubber mv., som af og til arrangerer ferieture og udflugter primært for deres egne medlemmer, ikke er omfattet af pakkerejsedirektivet. Pakkerejseloven finder således ikke anvendelse for sådanne foreninger mv.

Efter pakkerejseloven er rejsearrangøren kundens kontraktspart, mens formidleren defineres som en fuldmægtig (agent), der handler i arrangørens navn. Med henblik på at give kunderne den bedst mulige beskyttelse hæfter formidleren umiddelbart over for kunden for dennes økonomiske krav, jf. pakkerejselovens § 28. Kunden kan således vælge, om vedkommende vil rette sit krav mod arrangøren eller formidleren.

Pakkerejseloven går på enkelte punkter videre i forhold til at beskytte kunden end pakkerejsedirektivet, hvilket er muligt, idet det gældende pakkerejsedirektiv er et minimumsharmoniseringsdirektiv.

Pakkerejseloven indeholder således bl.a. – i modsætning til pakkerejsedirektivet – en ret for kunden til at afbestille en pakkerejse (bortset fra i visse særlige tilfælde), jf. pakkerejselovens § 9. Arrangøren har i tilfælde af kundens afbestilling normalt mulighed for at kræve et passende vederlag. Vederlaget fastsættes under hensyn til navnlig arrangørens mulighed for at sælge pakkerejsen til anden side.

3.2 Rejsegarantifondsloven

Pakkerejsedirektivets artikel 7 om arrangørens og/eller formidlerens pligt til at stille sikkerhed for tilbagebetaling og hjemtransport, hvis en pakkerejse ikke kan gennemføres på grund af arrangørens insolvens mv., er gennemført ved lov nr. 315 af 14. maj 1997 om en rejsegarantifond med senere ændringer, jf. nu lovbekendtgørelse nr. 1192 af 8. december 2009.

Loven hører under Erhvervs- og Vækstministeriets område.

Det følger af loven, at rejsegarantifonden bl.a. yder bistand til rejsekunder, der har købt en pakkerejse.

Fondens bistand til pakkerejsekunder består bl.a. i, at fonden tilbagebetaler beløb, som kunden har betalt for rejsen, hvis den ikke påbegyndes på grund af rejsearrangørens økonomiske forhold.

Fonden sørger endvidere for hjemtransport, hvis pakkerejsekunden ikke er sikret en passende hjemtransport pga. arrangørens økonomiske forhold.

Medfører en rejseudbyders økonomiske forhold, at der ikke er sikret kunden passende overnatningsmuligheder samt andre væsentlige fornødenheder, sørger fonden også herfor eller yder en rimelig godtgørelse.

Fonden kan desuden yde kunden en rimelig godtgørelse for tab, der skyldes en rejseudbyders økonomiske forhold.

Ud over pakkerejsekunder, som pakkedirektivet gælder for, yder fonden også bistand til rejsekunder, der har købt konkursdækning til en flybillet eller til billeje i udlandet.

Herudover finansierer og sekretariatsbetjener fonden også Rejseankenævnet, der behandler klager, som rejses af forbrugere vedrørende rejseydelser.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af direktivforslaget vil indebære, at den gældende danske lovgivning på området skal tilpasses direktivet.

Der vil således skulle foretages en ændring af pakkerejseloven og rejsegarantifondsloven med henblik på bringe dansk ret i overensstemmelse med direktivet.

Ændringerne vil navnlig bestå i, at de pågældende loves anvendelsesområde udvides til at omfatte den nye definition af pakkerejser og formidlede rejsearrangementer.

Det bemærkes i den forbindelse, at direktivforslaget indeholder en afbestillingsret for kunden, som i vidt omfang allerede gælder efter pakkerejseloven.

Det bemærkes endvidere, at det umiddelbart vurderes muligt at opretholde den gældende danske retstilstand, hvorefter folkelige foreninger og klubber mv., som af og til arrangerer ferieture og udflugter primært for deres egne medlemmer, ikke er omfattet af direktivet.

Hvis direktivforslaget vedtages, vil det have samfundsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet, idet der foretages en udvidelse af den gældende definition af en pakkerejse, så flere rejsearrangementer end hidtil omfattes af direktivet. Omvendt vil de rejsende opleve, at flere bestillinger omfattes af direktivets beskyttelse.

Hvis direktivforslaget vedtages, vil det endvidere have administrative konsekvenser for erhvervslivet, idet der foretages en udvidelse af den gældende definition af en pakkerejse, så flere rejsearrangementer omfattes af direktivet.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Hvis direktivforslaget vedtages, vil det ikke have økonomiske eller administrative konsekvenser af væsentlig betydning for det offentlige.

5. Høring

Direktivforslaget har været i høring hos relevante parter, herunder EU-specialudvalg om transportspørgsmål og EU-specialudvalg om konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar med bemærkninger fra følgende: Danmarks Rejsebureau Forening, Rejsearrangører i Danmark, Dansk Industri, Feriehusudlejernes Brancheforening, Forbrugerrådet TÆNK, Dansk Erhverv, Danmarks Rederiforening, og Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES).

Høringssvarene og dermed gennemgangen nedenfor tager udgangspunkt i Kommissionens oprindelige forslag, som blev fremsat i juli 2013. Visse bestemmelser, som der har været udtrykt kritik af el.lign., er derfor ikke at genfinde i gennemgangen af forslaget, som det ser ud på nuværende tidspunkt, jf. ovenfor under pkt. 2.

Rejsegarantifonden og Forbrugerombudsmanden har oplyst, at de ikke på nuværende tidspunkt ønsker at komme med bemærkninger til forslaget

5.1. Generelle bemærkninger

Danmarks Rejsebureau Forening har i sit høringssvar anført, at der er behov for en revision af de gældende regler om pakkerejser, idet der ved en revision kan tages højde for den teknologiske udvikling, der er sket på rejsemarkedet.

Dansk Industri er positive over for en revidering af de gældende regler, da det forventes at bidrage til forøget gennemsigtighed og sikkerhed for forbrugerne og de erhvervsdrivende.

Dansk Erhverv støtter ligeledes en revision af reglerne om pakkerejser, idet det gældende direktiv ikke længere er tidssvarende.

Forbrugerrådet TÆNK har anført, at det er relevant at revidere reglerne om pakkerejser, så reglerne passer til et mere digitaliseret rejsemarked. Endvidere finder foreningen, at en harmonisering af reglerne vil gøre markedet mere gennemsommeligt for forbrugerne, men foreningen påpeger samtidig, at det er vigtigt, at beskyttelsen af forbrugere ikke forringes.

Feriehusudlejernes Brancheforening har ligeledes tilkendegivet, at de er positive over for forslaget.

5.2 Genstand, anvendelsesområde og definitioner (direktivforslagets kapitel I)

5.2.1 Definitioner

Danmarks Rejsebureau Forening støtter forslaget om at udvide den gældende definition af pakkerejser, samt at der indføres en ny kategori – ”formidlede rejsearrangementer”. Foreningen har endvidere peget på, at alle former for forretningsrejser bør undtages fra direktivets anvendelsesområde, idet erhvervsrejsende ikke har det samme beskyttelsesbehov som private rejsende, samt at alle erhvervsdrivende, uanset om de alene lejlighedsvist sælger rejser, bør omfattes af direktivet.

Rejsearrangører i Danmark har anført, at definitionen af formidlede rejsearrangementer er uklar og bør klarlægges, og at de rejsetyper, som foreslås omfattet af direktivet, ikke svarer til virkeligheden i dag, hvor mange forbrugere selv sammensætter rejser. Organisationen finder derfor, at også rejsearrangementer, der er sammensat og arrangeret af den rejsende selv, bør omfattes af direktivet.

Dansk Industri har tilkendegivet, at der er behov for at klargøre og tydeliggøre definitionerne i forslaget.

Dansk Industri finder, at alene kombinationer af rejseydelser, der tilbydes og/eller faktureres samlet, skal være omfattet af direktivet. Organisationen finder derfor ikke, at definitionen af en pakkerejse bør udvides til at omfatte andre typer af pakker, hvor der eksempelvis udstedes én faktura for hver ydelse i pakken, eller at ”formidlede rejsearrangementer” skal omfattes af direktivet.

Dansk Industri har desuden anført, at forretningsrejser bør undtages fra direktivets anvendelsesområde.

Forbrugerrådet TÆNK finder, at rejsearrangementer med en varighed på under 24 timer også bør omfattes af direktivet. Det samme gælder de ”formidlede rejsearrangementer,” hvor bookinginformationer viderefremidles.

Danmarks Rederiforening har anført, at det bør fremgå klart af direktivet, at indkvartering, der udgør et naturligt led i personbefordringen (overnatning i kahyt på færge, køje i togkupé mv.), ikke er at anse for at være en selvstændig rejseydelse.

5.2.2 Særlig om "andre turistydelser"

Feriehusudlejernes Brancheforening har foreslået, at grænsen for hvornår "andre turistydelser," der kombineres med befordring af passagerer, indkvartering og/eller billeje, kan anses for at udgøre en pakkerejse hæves. Foreningen foreslår, at sådanne rejsearrangementer kun bør være omfattet af direktivet, hvis de pågældende turistydelser udgør en væsentlig andel af pakken. Det er foreningens opfattelse, at de pågældende turistydelser må anses for at udgøre en væsentlig andel af pakken, hvis de overstiger 50 % af rejsens samlede pris.

Dansk Industri har anført, at den foreslåede grænse på 20 % til brug for vurderingen af, om køb af "andre turistydelser," kan anses for at udgøre en del af en pakkerejse, er uhensigtsmæssig, da køb af mindre oplevelsestilbud i tilknytning til befordring eller indkvartering kan betyde, at en rejse bliver omfattet af direktivet.

Dansk Erhverv foreslår, at grænsen for hvornår "andre turistydelser," kan anses for at udgøre en del af en pakkerejse, fastsættes således, at de pågældende turistydelser skal udgøre minimum 30 % af rejsens samlede pris.

5.3 Oplysningspligt og indholdet af aftaler om pakkerejser (direktivforslagets kapitel II)

Rejsearrangører i Danmark har anført, at den udvidede informationsforpligtelse over for de rejsende vil medføre betydelige administrative byrder for erhvervslivet.

Forbrugerrådet TÆNK støtter, at informationsforpligtelsen udvides, men påpeger, at forpligtelsen bør udvides yderligere til også at omfatte oplysninger om muligheden for at reklamere og proceduren ved reklamation.

5.4 Ændringer i aftalen inden pakkerejsen begyndelse (direktivforslagets kapitel III)

Danmarks Rejsebureau Forening har i sit hørings svar anført, at foreningen kan støtte forslaget om, at en arrangør – som det også er tilfældet i dag – kan ændre prisen på rejsearrangementet, hvis der sker prisstigninger på de i direktivet fastsatte områder. Foreningen kan endvidere støtte forslaget om, at den rejsende kan opsige aftalen uden at betale kompensation, hvis en prisstigning overstiger 10 % af den oprindelige pris.

Rejsearrangører i Danmark støtter ligeledes forslaget om, at den rejsende kan opsige aftalen, hvis en prisstigning på de i direktivet fastsatte områder overstiger 10 % af den oprindelige pris.

Forbrugerrådet TÆNK har derimod anført, at den foreslåede grænse for prisstigninger bør være 3 %.

Forbrugerrådet TÆNK har endvidere anført, at forbrugeren også skal have ret til at opsige aftalen uden betaling af kompensation, som følge af private forhold hos den rejsende (alvorlig sygdom, ulykke, dødsfald mv.).

5.5 Levering af Pakkerejsen

5.5.1 Ansvar for levering af pakkerejsen

Danmarks Rejsebureau Forening finder, at både arrangøren og formidleren skal være ansvarlig for levering af pakkerejsen. Foreningen kan støtte de foreslåede bestemmelser om den erhvervsdrivendes pligt til at sikre den rejsende omsorg i tilfælde af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder. Efter foreningens opfattelse vil den foreslåede beløbsgrænse for udgifter til omsorg på 100 EURO i maksimalt tre nætter pr. rejsende vil være rimelig.

Forbrugerrådet TÆNK har anført, at der ikke bør fastsættes en begrænsning for den erhvervsdrivendes pligt til at sikre den rejsende omsorg i tilfælde af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, og at den foreslåede grænse ikke i alle tilfælde vil kunne dække de reelle udgifter.

Danmarks Rederiforening har anført, at beløbsgrænsen for udgifter til omsorg bør fastsættes under hensyn til niveauet i de regler, der regulerer flypassagerer, passagerer til søs og togrejsendes rettigheder.

5.5.2 Erstatning

Danmarks Rejsebureau Forening anfører, at den foreslåede bestemmelse om erstatning, herunder for ikke-økonomisk skade, ikke efter foreningens opfattelse er i overensstemmelse med den nuværende danske praksis vedrørende erstatning.

Danmarks Rederiforening finder, at en arrangør bør få mulighed for at begrænse sit ansvar for ikke - økonomisk skade i aftalen, og at det præciseres, at der alene kan kræves erstatning for ikke-økonomisk skade, der er opstået efter rejsens påbegyndelse.

5.6 Beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens (direktivforslagets kapitel V)

Danmarks Rejsebureau Forening finder, at der er behov for at harmonisere reglerne vedrørende insolvensbeskyttelse. Efter *Danmarks Rejsebureau Forening*s opfattelse er der således behov for en stillingtagen til beskyttelsens omfang, hvilke beløb der skal tilbagebetales samt hvilke udgifter der skal erstattes som følge af hjemtransport.

Rejsearrangører i Danmark har anført, at der er behov for nærmere at præcisere omfanget af insolvensbeskyttelsen, herunder særligt i forhold til formidlede rejsearrangementer.

5.7 Harmonisering

Danmarks Rejsebureau Forening peger på, at det gældende direktiv er et minimumharmoniseringsdirektiv, og at det har betydet, at der er en uens beskyttelse af de europæiske forbrugere, samt at rejsearrangører i forskellige lande er pålagt uens forpligtelser. Foreningen finder derfor, at direktivet bør være et totalharmoniseringsdirektiv, idet det vil sikre de europæiske forbrugere en ensartet beskyttelse og sikre lige konkurrencevilkår for de erhvervsdrivende.

Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES) har tilkendegivet, at man støtter forslaget om totalharmonisering, idet det vil sikre lige konkurrencevilkår for de erhvervsdrivende.

Danmarks Rederiforening finder, at direktivet bør være et totalharmoniseringsdirektiv, idet det vil sikre samme forbrugerbeskyttelse i alle medlemsstaterne, og for de erhvervsdrivende vil det være en administrativ fordel, at der gælder de samme regler.

Dansk Erhverv har opfordret til, at direktivet bliver et minimumsharmoniseringsdirektiv.

Forbrugerrådet TÆNK har anført, at direktivet bør være et minimumsharmoniseringsdirektiv, da det så vil være muligt for medlemsstaterne at indføre en mere vidtgående beskyttelse for forbrugerne.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at målet med direktivet er at forbedre den måde, hvorpå det indre marked fungerer, ved at fjerne forskellene mellem medlemsstaternes love og forbedre forbrugernes adgang til ydelser fra andre medlemsstater.

Dette mål kan efter Kommissionens opfattelse ikke i tilstrækkelig grad nås af medlemsstaterne uden samordning og EU-retlige foranstaltninger, der sikrer en indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger på området.

Det er regeringens vurdering, at forslaget på den baggrund er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

De øvrige medlemslande har alle udtrykt, at de overordnet er positive over for en revision og modernisering af pakkerejsedirektivet. Flere medlemslande har under forhandlingerne fastholdt et generelt undersøgelsesforbehold og/eller parlamentariske forbehold. En række medlemslande har afgivet skriftlige bemærkninger til forslaget. De væsentligste punkter, hvor der er bemærkninger, vedrører fastlæggelsen af direktivets anvendelsesområde, graden af harmonisering samt spørgsmålet om, hvem der skal være ansvarlig for at levere en pakkerejse.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man overordnet positiv indstillet over for forslaget.

Den teknologiske udvikling, der har medført markante ændringer i den måde, der købes rejser på, medfører behov for en mere tidssvarende regulering af pakkerejseområdet.

Direktivforslaget lægger – i modsætning til det gældende direktiv – op til en totalharmonisering af medlemsstaternes lovgivning, hvilket bl.a. indebærer, at der ikke vil være den samme adgang som i dag til at fastsætte en mere vidtgående beskyttelse af de rejsende end den, der følger af direktivet.

Fra dansk side er det væsentligt, at beskyttelsen af de rejsende ikke svækkes i forhold til i dag, hvorfor der bør ses nøje på harmoniseringsniveauet i forhold til de enkelte bestemmelser i forslaget. Det gælder bl.a. i forhold til kundens mulighed for at rette et krav både mod pakkerejsearrangøren og formidleren.

Det bemærkes endvidere, at det præcise indhold og rækkevidden af visse af direktivforslagets bestemmelser kan give anledning til tvivl. Det gælder bl.a. afgrænsningen af den nye kategori af rejsearrangementer, som omfattes af direktivet – de såkaldte ”formidlede rejsearrangementer”. Dette vil blive søgt afklaret under forhandlingerne, således at der ikke opstår tvivl om henholdsvis den rejsendes og den erhvervsdrivendes rettigheder og pligter.

Fra dansk side findes det foreliggende kompromisforslag at være et skridt i den rigtige retning.

Fra dansk side finder man imidlertid, at dele af teksten endnu ikke har været gennemarbejdet tilstrækkeligt i Rådsregi. Det drejer sig særligt om bestemmelserne om insolvens - og konkursbeskyttelse. Endvidere er der behov for yderligere drøftelser af direktivets anvendelsesområde, idet forslaget fortsat giver anledning til tvivl. Desuden er der behov for drøftelser af harmoniseringsniveauet i forhold til de enkelte bestemmelser i forslaget.

Fra dansk side finder man derfor, at drøftelserne i arbejdsgruppen bør fortsættes med henblik på afklaring af dele af forslaget og på at opnå enig om de udestående spørgsmål.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget til direktiv behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294), der indebærer, at forslaget skal vedtages af Europa-Parlamentet. Europa-Parlamentet har den 7. februar 2014 vedtaget betænkning om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om pakkejser og formidlede rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EOF (COM(2013)0512 – C7-0215/2013 – 2013/0246(COD)).

Af betænkningen fremgår det, at Europa-Parlamentet overordnet set støtter forslaget om at modernisere pakkerejsedirektivet. Det bemærkes hertil, at det er vigtigt, at et nyt pakkerejsedirektiv holdes teknologineutralt, da rejsemarkedet er i en konstant udvikling. For så vidt angår graden af harmonisering finder Europa-Parlamentet, at totalharmonisering er i de europæiske forbrugeres interesse og af konkurrencemæssige årsager også i de europæiske virksomheders interesse.

Europa-Parlamentet har endvidere påpeget, at det er vigtigt, at direktivet ikke overlapper med de gældende forordninger om passagerrettigheder, da det er afgørende, at rettigheder ikke kan kumuleres, hvis det samme krav gøres gældende.

For så vidt angår anvendelsesområdet finder Europa-Parlamentet ikke, at rejser, hvor arrangøren ikke opnår økonomisk udbytte af aktiviteten, skal være omfattet af direktivets anvendelsesområde. Europa-Parlamentet kan endvidere støtte undtagelsen af visse forretningsrejser fra direktivets anvendelsesområde, men finder, at der er behov for præcisering af bestemmelsen herom. Europa-Parlamentet finder ligeledes, at kategoriseringen af en accessorisk ydelse som værende væsentlig eller ikke-væsentlig, ikke alene bør afgøres ud fra en prisgrænse på 25 %, men at det også bør foretages en vurdering af rejsens karakter og forholdene ved bestilling.

Europa-Parlamentet finder det endvidere vigtigt, at arrangøren ikke pålægges for mange oplysningspligter, samt at den rejsende til enhver tid skal kunne opsigte aftalen mod betaling af en passende erstatning, som fastsættes af arrangøren. Arrangøren skal dog bære bevisbyrden for, at er-

statningen er fastsat rimeligt. Endvidere skal den rejsende kunne hæve aftalen, hvis der foreligger uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder (eksempelvis krigshandlinger eller naturkatastrofer), men ikke på grund af private forhold hos den rejsende, og omstændighederne må ikke foreligge allerede før bestillingen, hvis den rejsende var informeret herom.

Europa-Parlamentet finder desuden, at prisstigninger altid skal begrundes skriftligt, og at de kun kan pålægges kunden, hvis de overstiger 3 % af rejsens pris. Prisfald på 3 % eller derover skal imidlertid altid videregives til kunden, men arrangøren kan i sådanne tilfælde kræve 10 EURO pr. rejsende i administration. Hvis der sker en prisstigning er på over 8 %, kan kunden opsige aftalen eller få mulighed for at deltage i en ligeværdig rejse.

Europa-Parlamentet finder herudover, at arrangøren har en omsorgsforpligtelse for kunder, der kommer i vanskeligheder under rejsen, og at denne forpligtelse gælder, uanset om forholdet skyldes arrangøren. Forpligtelsen skal bestå i at give den rejsende information og yde praktisk hjælp, men arrangøren skal ikke forpligtes til at afholde udgifter.

Europa-Parlamentet har for så vidt angår insolvensbeskyttelsen peget på, at den bør være omfattende, og at den rejsende bør være beskyttet mod insolvens hos arrangøren, formidleren eller en virksomhed, som er involveret i et formidlet rejsearrangement. Imidlertid finder Europa-Parlamentet, at hjemtransport ikke i alle tilfælde bør ske med det samme (eksempelvis hvis rejsen lige er begyndt), hvis det er muligt at tilbyde fortsættelse af rejsen.

Europa-Parlamentet har endelig peget på, at arrangøren skal hæfte for udgifter til indkvartering i de tilfælde, hvor den rejsendes hjemtransport ikke kan gennemføres på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder. Europa-Parlamentet foreslår ligeledes, at den rejsende selv kan købe indkvartering for op til fem nætter med et beløb på op til EUR 125 pr. nat, hvis arrangøren afviser at dække udgifterne.

10. Specialudvalget

Sagen er tidligere kort blevet præsenteret for Specialudvalget for transport den 12. september 2014 og er blevet drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 18. november 2014.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Et grund- og nærhedsnotat om det oprindelige forslag er sendt til Folketingets Europaudvalg den 6. maj 2014. Det er ligeledes sendt til Folketingets Retsudvalg og Folketingets Erhvervsudvalg.

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 15. maj 2014 til orientering.